

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 166 • AĞUSTOS 2 0 1 0 **5** 5.00 TL • ISSN:1307-6620

● *IMF'den seçim harcaması uyarısı*

● *Faiz artışı beklenmiyor*

● *Nüfusun yüzde 16.7'si yoksulluk riski altında*

ISSN 1307-6620



Ekonomik Rapor

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi

tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmob.org.tr

e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.

Ostim 36. Sk. No:5/C-D

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 09 Ağustos 2010

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayımlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya

tamamı alıntı yapılamaz

Yaz boz tahtasına dönen mevzuatımız

Kanunlarda ne kadar çok değişiklik yapılırsa, kanunların uygulanması o kadar zorlaşıyor. Öncelikle anlaşılabilirliği, uygulanabilirliği ve yerleşmişliği ortadan kalkıyor. Daha iyiyi gerçekleştirmek amacıyla yapılan her düzenleme neredeyse yeni olumsuzlukları beraberinde getiriyor.

3568 sayılı Meslek Yasamız son yıllarda sürekli bir değişiklik içerisinde. Meslek yasamız 1989 yılında yürürlüğe girdikten sonra ilk değişikliğe 20 Haziran 1997 yılında 4276 sayılı Kanunla uğradı. Bu düzenleme demokratikleşmenin getirdiği Anayasada ki düzenlemeye paralel yapılan bir değişiklikti. 8 Şubat 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanunla yine meslek yasamızda değişikliğe gidilmişti, bu düzenleme de ulusal mevzuatta yapılan düzenlemelere paralellik sağlamayı amaçlayarak gerçekleştirildi.

26 Temmuz 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5786 sayılı Kanun ile meslek yasamızda çok büyük bir değişiklik yapıldı. Meslek örgütümüzün tasvip etmediği bazı değişiklikler, uygulamada önemli sorunlar ortaya çıkardı. Bu düzenlemenin bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesinde açılmış bir dava da bulunuyor.

3 Temmuz 2009 tarihinde yürürlüğe giren 5904 sayılı Kanun ile yine meslek yasamızda bazı değişiklikler yapıldı. Son olarak Torba Kanun olarak adlandırılan düzenleme ile yine meslek yasamızın bir maddesinde değişiklik yapıldı. Cumhurbaşkanının onayından sonra bu düzenleme de uygulamaya girecek. Meslek örgütümüzün onayı olmayan bu düzenleme de mesleğin bağımsız olma özelliğine zarar vermektedir.

Geçtiğimiz ay içerisinde TÜRMOB'un açmış olduğu dava sonucu SPK mevzuatında yapılan bir düzenleme de Danıştay tarafından iptal edildi. Danıştay Onüçüncü Dairesi 2009/7417 sayılı kararı ile sermaye piyasasında işlem gören şirketlerin denetimini yapan kuruluşlara rotasyonsuzluğu getiren düzenlemeyi belli ölçüde iptal etti. Düzenleme de yer alan "bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlara haiz bağımsız denetim kuruluşları hariç" ibaresinin ve üçüncü kısmının 6. Maddesine eklenen 3. Fıkranın yürütmesinin durdurulmasına 12.05.2010 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Başkan Yardımcısı



IMF'den seçim harcaması uyarısı

IMF, Türkiye'nin GSYH'sinin geçen yıl yüzde 4,75 daraldığını, ancak ekonomideki toparlanmanın yakın vadede güçlü kalmasını beklediğini bildirdi. IMF raporunda Türkiye'nin GSYİH'sunun bu yıl 1 trilyon 95 milyar lira olacağı belirtildi. Bu yıl 1 trilyon sınırını aşması tahmin edilen GSYİH 2009 yılında 954 milyar lira olarak ölçülmüştü.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Türkiye için ana sorunun, ekonomik toparlanmaya zarar verebilecek dış dengesizlikleri denetim altında tutmak olduğunu bildirdi. Kredi kartlarına denetimin genişletilmesini isteyen IMF, mortgage borç hizmetinde sınırlaması ve ölçümlemeler için kapsamlı stres testi senaryolarından yararlanılmasını istedi. IMF "Toparlanmanın yakın vadede, genişleyen dış dengesizliklerin eşliğinde, güçlü kalması bekleniyor" açıklamasını yaptı.

IMF, Türkiye ile Program Sonrası

İzleme ve 2010 Yılı 4'üncü Madde Konsültasyon Raporu'nu yayınladı. Raporunda gelecekteki risk oluşumlarının önlenmesi için kredi kartları, firmalara sınırsız krediler üzerinde makro öngörülü düzenlemeler getirilmesini, mortgage üzerine borç servisi limitleri uygulanmasını, kapsamlı stres testi senaryolarından yararlanılmasını da önerdi.

IMF raporunda İcra Direktörleri Kurulu'nun tavsiyeleri yer aldı. IMF İcra Direktörleri Kurulu'nun Türk yetkilileri, kriz öncesi kısıllanlıklarını sınırlayan, krize etkin bir

karşılık oluşturan ve halen devam eden sağlıklı bir ekonomik toparlanmaya katkıda bulunan kapsamlı reformları ile ekonomi politikalarına ilişkin öngörülü duruşları dolaşısıyla övdüğü belirtildi. Raporunda, "Direktörler Türkiye'nin ana zorluğunun, toparlanmaya zarar verebilecek dış dengesizlikleri denetim altında tutmak olduğunu düşünüyorlar. Özellikle, belirsiz küresel görünüm karşısında, ithalata aşırı güvenin dış pozisyonu kötüleştirceğini, büyümeyi potansiyel olarak istikrarsız dış finansmana bağlı kılacağını not ediyorlar" denildi. Ma-

li Kural'da gecikmenin kısa sürmesi umudu dile getirilen raporda şu saptamalar yapıldı: Direktörler dış dengesizlikleri denetim altında tutmak için, kriz bağlantılı teşviklerden çıkış önlemlerinin ortaya konulması, düşük üretim maliyetlerinin bağlı kaldığı ithalatı sınırlamaya yönelik reformlara girişilmesi gerektiğini gözlemlemiştir. Yetkilileri, 2010 yılında, kanuni harcamalardan artan bölümleri gelir fazlası olarak tasarruf ederek, mali teşvik önlemlerini gevşetmeye ağırlık vermeleri konusunda teşvik etmişlerdir. Bu, cari işlem ve enflasyon baskısını denetim altında tutmaya yardımcı olacak, devlet borçlanmasının özel sektör finansmanını daraltması etkisini sınırlayacak ve yetkililerin mali disiplin konusundaki ehliyetlerini güçlendirecektir.

Direktörler, politika çerçevesinde önemli güçlenme getireceğini düşündükleri yeni mali kural hazırlığını memnuniyetle karşılamış, mali kuralın 2011 bütçesi hazırlıklarının temelini oluşturacağını ummaktadır. Bu bakımdan taslağın hızlı bir şekilde onaylanmasını beklemekte, üzerindeki gecikmenin kısa süreli olacağını ummaktadır. Kural'ın başarısının, güçlü siyasi destek ve güçlendirilmiş bir vergi yönetimi ve harcama baskılarının sınırlandırılması dâhil yeterli yardımcı koşulların desteğiyle, yetkililerin ta-

ahhütlerine sadık kalmasına bağlı olduğunu not etmektedir.

Gelişmiş ülkelerdeki faiz oranlarının tarihi düşük düzeylere inmesi ve yurtdışında ılımlı enflasyon baskısıyla birlikte Direktörlerin çoğunluğu, daha sonra gelebilecek daha keskin ve geniş bir sıkılaşmayı gereksiz kılmak üzere, para politikasında tedrici bir sıkılaşma çağrısında bulunmuştur. Direktörler, uzmanların, enflasyon hedefleme çerçevesinde esnek döviz kuru sistemini muhafaza ederken sermaye hesabı çalkantılarına karşı korunmada daha hızlı rezerv oluşumu için günlük, önceden bildirilmiş döviz satın alımları önerisini onaylamışlardır.

Rapora göre Türkiye'de 2010 yılında reel sektörde GSYİH yüzde 6.1 büyüyecek. Özel tüketim artışı da aynı oranda olacak. Özel brüt sabit yatırım büyüme oranı yüzde 20.5 olarak tahmin edildi.

GSYİH'ya özel iç talebin katkısı yüzde 8.7 olarak hesaplanırken kamu harcamaları yüzde 0.5 azalacak. Net ihracat yüzde 2.1 azalış gösterirken, tahminlere göre GSYİH deflatörü yüzde 8.2 olacak. 12 aylık dönem sonunda tüketici fiyatlarıyla enflasyon yüzde 7.6, satın alma paritesine göre enflasyon ise yüzde 7.1 olarak hesaplandı.

Faiz dışı fazlanın bu yıl GSYİH'nın

yüzde -0.3'ü kadar olması bekleniyor. Net faiz ödemeleri ise GSYİH'nın yüzde 3.7'si olacak. Genel denge GSYİH'nın yüzde -4.1'i düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edildi.

Bu yıl cari işlemler dengesinin GSYİH'nın yüzde 4.7'si kadar açık vereceği tahmin edilirken, petrol harcamaları dışında açık tahmini yüzde 0.2 olarak ölçüldü. Brüt finansman gereksinimi GSYH'nın yüzde 14.9'u olacak, net doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının yüzde 1.2 düzeyinde olması beklenirken brüt dış borç, GSYİH'nın yüzde 41.3'ü, net dış borç ise GSYİH'nın yüzde 25'i olacak.

2008'de 950 milyar, 2009'da 954 milyar TL olan Türkiye'nin Gayri Safi Milli Hasılası'nın 2010 yılında 1 trilyon lira sınırını aşarak, 1 trilyon 95 milyar 600 milyon TL olacağı da rapordaki tahminler arasında yer aldı.

IMF'nin genel anlamda, küresel krize bir karşılık olarak birçok ülkede başlangıçta girişilen finansal sektör düzenlemelerinde gösterilen gevşemenin aşamalı olarak sona erdirilmesi çağrısında bulunduğu raporda, "Gelecekteki risklerin yükselmesine önlemek üzere Direktörler, kredi kartları, firmalara sınırsız kredi verilmesi konularında makro öngörülü düzenlemelerin güçlendirilmesi, mortgage üzerin-

deki borç hizmetlerinin sınırlandırılması kadar, daha kapsamlı stres testi senaryolarından yararlanılmasını tavsiye etmişlerdir” denildi.

Direktörler Kurulu'nun, yetkililerin 2011'de Mali Sektör Değerlendirme Programı'nın (FSAP) güçlendirilmesine ilişkin taahhütlerini de memnuniyetle karşıladığı kaydedildi.

Raporda “Direktörler uzmanların bir rekabet eksikliğinin varolduğuna ilişkin değerlendirmelerini de not etmiştir. Direktörler rekabeti güçlendirecek, istihdam bakımından zengin bir büyümeyi güvence altına alacak, dış tasarrufa bel bağlamayı azaltacak, ithalat bağımlılığını düşürecek cesur yapısal reformlara olan gereksinimin altını çizmiştir. İstihdam maliyetlerinin bölgesel emsalleriyle daha iyi uyum sağlamasını savunmuşlardır. Bu açıdan Direktörler, artan bir esneklik getiren ve emek piyasasında kimi yapısal sorunlara hitap eden kapsamlı istihdam stratejisi hazırlıklarını memnuniyetle karşılamıştır. Enerjide maliyetin fiyata yansıtılması formülünün sürdürülebilir ve düzenli biçimde uygulanması, doğal kaynakları korumayı teşvik ederek ithalat talebi için ılımlı talebe ve daha etkin üretim kapasitesine yol açacaktır” denildi.

Raporda, “Genişleyen dış denge-sizliklerin eşlik ettiği toparlanma-

nın kısa vadede güçlü kalması bekleniyor, büyümenin bu yıl baz etkisine borçlu olarak yüzde 6'yı aşması ve yıl içinde kredi talebi kaynaklı kesintisiz bir ivme sergilemesi bekleniyor. Enflasyonun azalmaya devam edeceği fakat yine hedef bandın üst yarısında kalacağı tahmin ediliyor. Büyümenin kaldığı yerden devam etmesi ve bol küresel sermaye akışlarıyla birlikte cari işlem açığının, ithalatta canlı büyümeyle GSYİH'nın yüzde 4.75'ine genişlemesi tahmin ediliyor. Bu kayıtlı sektör istihdamının ağır maliyetini ve üretimde yüksek enerji yoğunluğunu yansıtıyor. Dış finansmana bağlı büyümeyle birlikte rezervlerde yetersiz yenilenme ve sermaye akışlarının daha kısa sürmesi, küresel koşullar kötüleşir ya da risk iştahı zayıflarsa, üretimde oynaklıkları artırabilir” denildi.

Raporun geçmiş dönemin anlatıldığı bölümünde “Yaklaşık on yıl süren güçlü makroekonomik politikalar ve reformlar Türkiye'nin küresel finansal krize, Yükselen Avrupa'daki birçok ülkeden daha güçlü bir pozisyonda girmesini sağladı. Krizden önce daha dene-timli bir dış kredi destekli hızlı yükseliş, konjonktür yükselmelerine karşı politikalara daha iyi bir odaklanma ve krediler için daha sıkı bir düzenleyici ortam, kırılgan-

lıkların armasını sınırlamaya yardımcı oldu ve bankalarla hane halkı bilançolarını güçlü tuttu” ifadesi yer aldı.

Söz konusu güçlü konumun Türk ekonomisinin, küresel finansal krizin başlattığı önemli üretim düşüşünden hızlıca çıkmasına yardımcı olduğunu belirten IMF, kriz dönemi Türkiye'si'ni şöyle özetledi:

“2008 sonlarında ve 2009 başındaki hızlı çöküşten sonra GSYİH, sermayenin yeniden akmaya başlaması ve iç güvende tutarlı bir iyileşme üzerine hızlı bir şekilde toparlandı. Mali, parasal ve finansal politikalarda geniş çaplı ve uygun rahatlama toparlanmaya katkı yaptı. Sonuçta GSYİH 2009 yılında yüzde 4.75 oranında düştü. Bununla birlikte, zayıf talep üzerine 2009'da azalan cari işlemler açığı o dönemden beri genişliyor. 2010 başlarında büyük dolaylı vergi artışı gıda fiyat şokları enflasyonda geçici bir sıçramaya ve aynı zamanda enflasyon beklentilerinde artışa neden oldu. İşsizlik zirve noktasından ılımlı hale gelse bile hala yüksek durumda. Bununla birlikte bankacılık sektörü sadece geri dönmeyen kredilerde ılımlı yükseliş gördü ve sermaye yeterlilik rasyoları yüksek kaldı.”

Faiz artışı beklenmiyor

2010 yılında faiz artışı beklemeyen İş Yatırım, 2011 yılının ikinci çeyreğinden itibaren 150 baz puan ve 2012'de 125 baz puanlık artış öngörürken, 2010'da yüzde 7,2, 2011 yılında yüzde 7,5 oranında enflasyon bekliyor. Genel seçimler öncesinde kamu harcamalarının artmasını temel risk olarak gören iş yatırım, bütçe dengesindeki olası bir bozulmanın etkisinin, borç dinamiklerinden çok enflasyon üzerinde kendini göstereceği görüşünü taşıyor

Iş Yatırım, 2010 yılında faiz artışı beklemezken, 2011 yılının ikinci çeyreğinden itibaren 150 baz puan ve 2012 yılında 125 baz puanlık artış öngörürken, 2010'da yüzde 7,2 ve 2011 yılında yüzde 7,5 oranında enflasyon bekliyor.

İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş'nin Temmuz 2010 Strateji Raporunda, Avrupa ekonomisinde uzun süreli bir durgunluğun Türkiye'nin büyümesini aşağı çekmesi-

nin kaçınılmaz olacağına işaret edilerek, sanayinin ekonomik büyümeye duyarlı sektörlerle yoğunlaşmasının AB ülkelerindeki yavaş büyümenin Türkiye üzerindeki etkisini artırdığının altı çizildi.

Zayıflayan toplam talep koşulları ve düşen emtia fiyatlarının enflasyon endişelerinin şu an için rafa kalkmasını sağladığı vurgulanan raporda, mali cepheden yönetilen fiyatlardan kaynaklanan riskler fiyat dinamikleri açısından endişe yarat-

sa da gıda fiyatlarındaki aşağı yönlü düzeltmeler ve kira enflasyonundaki gerilemenin Merkez Bankası adına olumlu olduğu, Merkez Bankasının görülebilir gelecekte enflasyon hedefini tutturamayacağı, ancak çıkış stratejisinde aceleci davranmayıp hedeflenen bant içinde kalacağını düşünüldüğü belirtildi.

2010 yılında faiz artışının beklenmediği, 2011 yılının ikinci çeyreğinden itibaren 150 baz puan ve

2012 yılında 125 baz puanlık faiz artışı öngörülen raporda, enflasyon tarafındaki rahatsızlığın, seçimlere gidilen bir dönemde hükümetin harcamalarını bir parça artırmasını beklemleri ve rekabetin arttığı ortamda hükümetin "mali harcama silahını" kullanabileceği yönünde olduğu, harcamaların artmasının da Türkiye'de enflasyon üzerinde yukarı yönlü etki yapabileceği ifade edildi.

Raporda, genel seçimler öncesinde genişleyici maliye politikası uygulanacağı beklentisi nedeniyle enflasyon cephesinde Merkez Bankası kadar iyimser olunmadığının altı çizilerek, İş Yatırımın 2010 yılında yüzde 7,2, 2011 yılında yüzde 7,5 oranında enflasyon beklediği kaydedildi.

İş Yatırımın raporunda, hükümetin mali kuralı gündeme getirmesinin olumlu karşılandığı, genel seçimlere doğru giderken popülist harcamaların olma ihtimali ile birlikte TBMM'nin tatile girmeden mali kuralın yasalaşmamasının, hükümetin kurala olan bağlılığını ve ma-

li disiplininin sorgulanmasına neden olduğunun altı çizildi.

İktisadi toparlanmayla beraber cari açığın genişleyeceğine dikkatin çekildiği raporda, devam eden portföy girişleri ve özel sektörün borç çevirme oranlarında başarılı olma-

s ı n ı n



2010'da cari açığın finansmanı açısından endişe oluşturmadığı, 2011 yılında olası bir not artırımının Türkiye'yi yatırım yapılabilir ülkelere sokma ihtimalinin önümüzdeki dönemde genişlemesi beklenen cari açığın finansmanına dair endişeleri geri planda bıraktığı, ancak yapısal

bir iyileşme olmaması halinde cari açığın bir risk faktörü olarak önümüzdeki dönemde gündeme gelmesinin beklendiği belirtildi.

Raporun hisse senedi stratejisi, İMKB performansı bölümünde ise şirket karlarındaki büyüme ve faiz oranlarındaki düşüş sonrasında İMKB için 12 aylık hedef değerin

68 bin seviyesinden 74 bin seviyesine yükseltildiği ve Borsa için "biriktir" olan görüşün "al"a yükseltildiği vurgulanırken, 2010 yıl sonu endeks tahminlerinin 65-66 bin seviyelerinde olduğu kaydedildi.

Borsa piyasa değerlerinin yüzde 45'ini oluşturan bankaların karlarının 2009 yılındaki yüzde 54 artıştan sonra 2010'da yüzde 22 artmasının beklendiğine işaret edilen raporda, buna karşın banka dışı kesimde kar artışının 2009'daki yüzde 34 seviyesinden 2010'da hız keserek yüzde 12'ye gerileyeceği, 2011'de bu seviyeleri koruyacağı, mali şirketlerde ise 2010 yılında yüzde 22 olarak beklenen net kar büyümesinin 2011'de yüzde 8 olacağı tahmin edildi.

Raporda, Türkiye ekonomisine ilişkin makroekonomik tahminler şöyle:

			Baz Senaryo	Kötümser Senaryo	Baz Senaryo	İyimser Senaryo
Makro Ekonomik Tahminler						
	2008	2009	2010 T	2011 T	2011 T	2011 T
GSYİH (TL milyar)	950.1	954.0	1076	1181	1209	1215
GSYİH (\$ milyar)	741.8	613.9	695	738	806	827
GSYİH Büyümesi (reel, %, yıllık)	0.9	-4.7	5.5	3.0	4.5	5.5
İşsizlik (%)	11.0	14.0	13.5	13.3	13.0	12.7
TÜFE (% , yıllık, dönem sonu)	10.1	6.5	7.2	6.0	8.0	7.0
TÜFE (% , yılhk, ortalama)	10.4	6.3	6.9	6.60	7.60	7.10
ÜFE (% , yıllık, dönem sonu)	8.1	5.9	6.5	6.0	7.0	8.0
Merkez Bankası Politika Faizi (%)*	15.0	6.5	7.00	7.00	8.50	8.00
TL/\$ döviz kuru (yıl sonu)	1.53	1.5	1.55	1.66	1.46	1.40
TL/sepet (eşit ağırlı) döviz kuru (yıl sonu)	1.84	1.8	1.75	1.85	1.67	1.58
Dış Ticaret Dengesi	-69.8	-38.6	-54	-51	-59	-66
İhracat-FOB (\$, milyar)	132.0	102.2	116	122	128	135
İthalat-CIF (\$, milyar)	201.8	140.8	170	173	187	201
Cari işlemler Dengesi (\$,milyar)	-41.9	-13.9	-32.0	-32.0	-39.0	-45.0
Cari işlemler Dengesi (GSYİH'ye oran)	-5.7	-2.3	-4.6	-4.3	-4.8	-5.4
Konsolide Bütçe Dengesi (GSYİH'ye oran)	-1.8	-5.5	-3.8	-4.0	-3.2	-2.8
Kons.Bütçe Faiz Dışı Dengesi (GSYİH'ye oran)	3.5	0.1	1.3	0.4	1.2	1.6

*Teknik faiz değişikliğinden dolayı 2010 yılı için bir haftalık repo faiz oranı kullanılmıştır

Nüfusun yüzde 16.7'si yoksulluk riski altında

Yıllık ortalama 19 bin 559 TL kazanan en üst gelir grubunda bulunan yüzde 20'lik grup toplam gelirin yüzde 46.7'sini alırken, yıllık ortalama 2 bin 426 TL kazanan en düşük gelir grubunda bulunan yüzde 20'lik grubun gelirden aldığı pay yüzde 5.8 düzeyinde kaldı. Yoksulluk sınırına göre nüfusun yüzde 16.7'si yoksulluk riski altında bulunduğu belirlendi. Kentte bu oran yüzde 15.2 olurken, kırsal yerlerde yüzde 14.2'ye geriledi.

TÜİK, 2008 yılı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması sonuçlarını açıkladı. Fertleri eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralayarak 5 gruba ayıran TÜİK, ilk yüzde 20'lik grubu geliri en düşük olan grup, son yüzde 20'lik grup ise geliri en yüksek olan grup olarak tanımladı.

2008 yılı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'na göre eşdeğer hane-

halkı kullanılabilir gelirinine göre oluşturulan yüzde 20'lik hanehalkı gruplarından en yüksek gelire sahip gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 46.7 iken, en düşük gelire sahip gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 5.8 olarak gerçekleşti. Buna göre, son yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay, ilk yüzde 20'lik gruba göre 8.1 kat daha fazla oldu. 2008 yılı sonuçlarına göre, kentsel yerler için en yüksek gelire sahip olan son yüzde 20'lik grubun top-

lam gelirden aldığı pay, ilk yüzde 20'lik grubun aldığı payın 7.5 kat, kırsal yerler için ise 6.8 kat olarak belirlendi.

TÜİK'in eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelire göre sıralı yüzde 20'lik gruplar halinde hazırladığı gruplara ilişkin 2008 verilerine göre en düşük gelire sahip olan grubun yıllık ortalama geliri 2 bin 426 TL oldu. İkinci grubun yıllık geliri 4 bin 342 TL, üçüncü gelir grubunda yıllık ortalama 6 bin 347 TL,

dördüncü grubun yıllık geliri 9 bin 184 TL, en yüksek gelir grubunun yıllık ortalama geliri ise 19 bin 559 TL olarak gerçekleşti. 2008 yılında grupta en düşük ikinci gelir diliminde yer alan grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 10.4 olurken, üçüncü grubun aldığı pay yüzde 15.2 oldu. En üst gelir düzeyi grubunun bir altında olan grubun ise toplam gelirden aldığı payın yüzde 21.9 olduğu belirlendi. Böylece yıllık 2008 yılında 9 bin 184 TL ile 19 bin 559 TL arasında gelire sahip olan iki grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 68.6 oldu.

Türkiye’de hanehalkı başına düşen ortalama yıllık kullanılabilir gelir 19 bin 328 TL iken, ortalama yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirin ise 8 bin 372 TL olduğu görüldü. İstanbul Bölgesi 11 bin 881 TL ile ortalama yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir geliri en yüksek olan bölge oldu. Bunu, 9 bin 852 TL’lik ortalama gelir ile Doğu Marmara Bölgesi izledi. En düşük ortalamaya sahip bölgenin ise 4 bin 193 TL ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi olduğu belirlendi.

Maaş-ücret gelirleri yüzde 41.9’luk oranla toplam gelir içerisinde en fazla paya sahip gelir türü oldu. Bunu yüzde 22.4’lük oranla

müteşebbislik gelirleri takip etti. Bunun yüzde 72.1’i tarım-dışı müteşebbislik gelirlerinden oluştu. 2007 yılı sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, bir önceki yıla göre maaş-ücret gelirlerinin payında 2.1 puanlık bir artış, müteşebbislik gelirlerinin payında ise 0.9 puanlık bir azalış yaşandı.

Sosyal transferlerin yüzde 94.5’ini emekli ve dul-yetim aylıkları oluşturdu. Emekli ve dul-yetim aylıkları toplam gelir içinde yüzde 18.1’lik paya sahip iken, diğer sosyal transferlerin payı yüzde 1.1 oldu. Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre oluşturulan yüzde 20’lik gruptan ilk yüzde 20’lik grupta sosyal transferlerin payı yüzde 3.5, son yüzde 20’lik grupta yüzde 44.8 olarak tahmin edildi. Emekli ve dul-yetim aylıkları hariç diğer sosyal transferlerin oranı aynı grupta sırasıyla yüzde 26.2 ve yüzde 20.4 olduğu belirlendi.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirleri kullanılarak çeşitli görelî yoksulluk sınırları (eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirin yüzde 40, yüzde 50, yüzde 60 veya yüzde 70’ine göre) da hesaplandı. Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirin yüzde 50’si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırı-

na göre nüfusun yüzde 16.7’sinin, yoksulluk riski altında bulunduğu görüldü. Kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı hesaplanan yoksulluk sınırlarına göre, kentsel yerlerde bu oran yüzde 15.2 iken, kırsal yerlerde yüzde 14.2 oldu.

Kurumsal olmayan nüfusun yaşam koşulları göstergelerine bakıldığında, yüzde 61’inin kendilerine ait konutta oturduğu, yüzde 39’unun oturduğu konutta “sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi vb.” sorunlar söz konusu olduğu görüldü. Yüzde 38.5’inin oturduğu konutta “izolasyondan dolayı ısınma sorunu” yaşanırken, yüzde 57.7’sinin hanesinin taksit ödemeleri ve borçları bulunduğu, bu borç ödemelerinin yüzde 25’inin hanesine çok yük getirdiği görüldü. Yüzde 88.8’i “evden uzakta bir haftalık tatili”, yüzde 71.1’i “beklenmedik harcamalarını” ve yüzde 82.6’sı “yıpranmış ve eskimiş mobilyalarını yenileme ihtiyacını” ekonomik nedenlerle karşılayamadı.

Araştırma verilerine göre, kurumsal olmayan nüfusun yüzde 58,7’si, "iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek" yiyemiyor. Yüzde 45,5’i yeni giysiler alamıyor. Yüzde 88,8’i, "evden uzakta bir haftalık tatil" yapamıyor.

Gelir dağılımı eşitsizlik ölçütlerinden "gini katsayısı" da 2008 yılı için 0,41 olarak hesaplandı. Söz konusu oran da 2007 yılına göre farklılık göstermedi. Katsayı, kentsel yerleşim yerleri için 0,40, kırsal yerleşim yerleri için ise 0,38 olarak tespit edildi. Gini katsayısı sıfıra yaklaştıkça gelir dağılımında eşitliği, 1'e yaklaştıkça gelir dağılımında bozulmayı ifade ediyor.

Gelirin nüfusa dağılımındaki eşitsizliğin grafik gösterimi olan "Lorenz eğrisi" de 2007 ve 2008 araştırma sonuçlarına göre gelir dağılımında değişim olmadığını eğrilerdeki çakışmayla gösteriyor.

TÜİK araştırmasına göre, kurumsal olmayan nüfusun yaşam koşullarına ilişkin bazı göstergeler şöyledir:

le:

- Yüzde 61'i kendilerine ait konutta oturuyor.
- Yüzde 39'unun konutunda "sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi ve benzeri" sorunlar söz konusu.
- Yüzde 38,5'inin oturduğu konutta "izolasyondan dolayı ısınma sorunu"

yaşanıyor.

- Yüzde 57,7'sinin hanesinin taksit ödemeleri ve borçları (konut alımı ve konut masrafları dışında) bulunmakta, bu borç ödemeleri, yüzde 25'inin hanesine çok yük getiriyor.
- Yüzde 88,8'i "evden uzakta bir

haftalık tatili", yüzde 71,1'i "beklenmedik harcamalarını" ve yüzde 82,6'sı "yıpranmış ve eskimiş mobilyalarını yenileme ihtiyacını" ekonomik nedenlerle karşılayamıyor.

- Yüzde 58,7'si "iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek" yiyemiyor.
- Yüzde 45,5'i "yeni giysiler" alamıyor.

Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında 2006 yılında uygulamaya başlanan araştırma kapsamında 2008'de 12 bin 341 örnek hanehalkından 11 bin 228'iyile anket yapıldı, örnek hanehalklarında yaşayan 15 ve yukarı yaştaki 31 bin 242 fertle görüşme gerçekleştirildi.

Eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelire göre sıralı yüzde 20'lik gruplar

Yüzde 20'lik Fert Grupları	Türkiye		Kent		Kır	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
İlk yüzde 20	5,8	5,8	6,2	6,1	6,4	6,5
İkinci yüzde 20	10,6	10,4	11,0	10,7	11,1	10,8
Üçüncü yüzde 20	15,2	15,2	15,3	15,3	16,0	15,6
Dördüncü yüzde 20	21,5	21,9	21,2	21,9	22,3	22,5
Son yüzde 20	46,9	46,7	46,2	46,0	44,2	44,5
Gini katsayısı	0,41	0,41	0,39	0,40	0,38	0,38
Son yüzde 20/İlk yüzde 20	8,1	8,1	7,5	7,5	6,9	6,8

Dış ticaret açığı 6 ayda yüzde 94.6 arttı

İhracat yılın ilk altı ayında yüzde 14.9 artarak 54 milyar 822 milyon dolara, ithalat yüzde 33.6 artarak 83 milyar 324 milyon dolara yükseldi. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 94.6 artışla 14 milyar 644 milyon dolardan 28 milyar 501 milyon dolara çıktı.

İhracat yılın ilk altı ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14.9 artarak 54 milyar 822 milyon dolara, ithalat yüzde 33.6 artarak 83 milyar 324 milyon dolara yükseldi. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 94.6 artışla 14 milyar 644 milyon dolardan 28 milyar 501 milyon dolara çıktı. Haziran ayında ise ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14.8 artarak 9 milyar 567 milyon dolar, ithalat ise yüzde 21.5 artarak 15 milyar 185 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 34.9 artışla 4 milyar

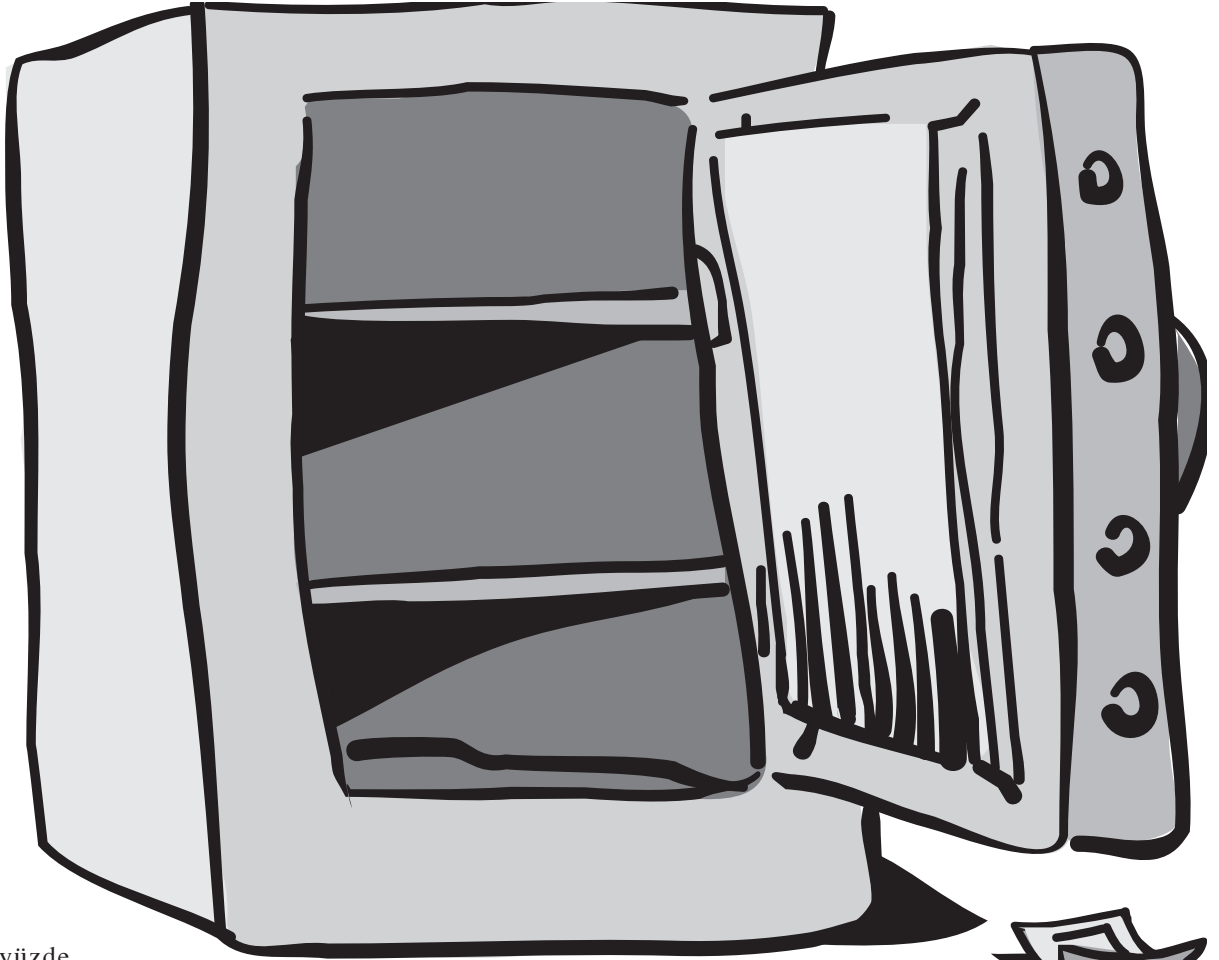
166 milyon dolardan 5 milyar 619 milyon dolara ulaştı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Haziran ayı Dış Ticaret İstatistiklerini açıkladı. Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre ihracat yılın ilk altı ayında yüzde 14.9 artarak 47 milyar 722 milyon dolardan 54 milyar 822 milyon dolara yükseldi. Aynı dönemde ithalat yüzde 33.6 artarak 62 milyar 366 milyon dolardan 83 milyar 324 milyon dolara çıktı. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 94.6 artışla 28 milyar 501 milyon dolar oldu. İhracatın ithalatı karşı-

lama oranı ise yüzde 76.5'ten yüzde 65.8'e geriledi.

Haziran ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14.8 artarak 9 milyar 567 milyon dolar, ithalat ise yüzde 21.5 artarak 15 milyar 185 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde dış ticaret açığı 4 milyar 166 milyon dolardan 5 milyar 619 milyon dolara ulaştı. Geçen yıl Haziran ayında yüzde 66.7 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, bu yıl Haziran ayında yüzde 63'e geriledi.

Sermaye malları ihracatı Haziran'da geçen yılın aynı ayına göre



yüzde

1 artışla 1 milyar 59.6 milyon dolara, hammadde ihracatı yüzde 24.5 artışla 4 milyar 856 milyon dolara, tüketim malları ihracatı yüzde 8 artışla 3 milyar 606.8 milyon dolara çıktı. Yılın Altı aylık döneminde ise sermaye mallı ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11.4 artışla 5 milyar 798 milyon dolar, hammadde ithalatı yüzde 12.4 artışla 27 milyar 314.2 milyon dolar, tüketim malları ihracatı yüzde 19.3 artışla 21 milyar 430.8 milyon dolar olarak gerçekleşti.

İmalat sanayi ihracatı Haziran

ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 13.2 artışla 7 milyar 897.6 milyondan 8 milyar 937.4 milyon dolara çıktı. Altı aylık dönemde yüzde 12.8'lik artışla 45 milyar 21.8 milyondan 50 milyar 783 milyon dolara çıkan imalat sanayi ihracatının altı aylık dönemde yıllık artışı tutar olarak 5 milyar 761.2 milyon dolar oldu.

Haziran'da tarım ihracatı 248.2 milyondan 325.4 milyon dolara çıkarken, madencilik ihracatı 141 milyondan 243 milyon dolara yükseldi. Ocak-Haziran döneminde tarım ihracatı 1 milyar 806 milyondan 2 milyar 359.3 milyon dolara yükselirken, madencilik ihracatı 598.1 mil-

yon dolardan 1 milyar 225 milyon dolara çıktı.

Yatırım malları ithalatı Haziran'da yüzde 14 artışla 2 milyar 8 milyon dolardan 2 milyar 289 milyon dolara, yılın ilk yarısında yüzde 24.7 artışla 9 milyar 553 milyon dolardan 11 milyar 912 milyon dolara çıktı. Hammadde ithalatı Haziran'da yüzde 23.3 artışla 8 milyar 845.5 milyon dolardan 10 milyar 904.9 milyon dolara, 6 aylık dönemde de yüzde 37.1 artışla 44 milyar dolardan 60 milyar 306.9 milyon dolara yükseldi. Tüketim malları ithalatı Haziran'da yüzde 12.7 artışla 1 milyar 600 milyon dolardan 1 milyar 935.4 milyon dolara, altı aylık dönemde 8 milyar 447 milyon dolardan 10 milyar 853 milyon dolara çıktı.

2009 Haziran ayında yüzde 47.8 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihra-

cattaki payı bu yıl aynı ayda yüzde 43.8'e geriledi. AB'ye yapılan ihracat, 2009 yılının aynı ayına göre yüzde 5.1 artarak 4 milyar 190 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Haziran'da en fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu. Bu ülkeye yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7.5 artarak 855 milyon dolar olurken, Almanya'yı sırasıyla 567 milyon dolarla İngiltere, 549 milyon dolarla İtalya ve 480 milyon dolarla Irak takip etti. İthalatta ise, Rusya Federasyonu ilk sırada yer aldı. Bu ülkeden yapılan ithalat yüzde 9.7 artarak 1 milyar 795 milyon dolar olarak gerçekleşti. Rusya'yı sırasıyla 1 milyar 514 milyon dolarla Çin, 1 milyar 383 milyon dolarla Almanya, 1 milyar 98 milyon dolarla ABD izledi.

Haziran ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, 1 milyar

106 milyon dolarla "motorlu kara taşıtları" oldu. Motorlu kara taşıtlarını 870 milyon dolarla "demir ve çelik" 777 milyon dolarla "kazancılar, makine ve cihazlar, aletler ve bunların aksam-parçaları", 641 milyon dolarla "Örme giyim eşyası ve aksesuarları" ve 621 milyon dolarla "elektrikli makine ve cihazlar, aksam-parçaları" izledi.

Haziran'da en yüksek ithalatı olan fasıl 3 milyar 81 milyon dolarla "mineral yakıtlar ve yağlar" oldu. Bu fasılı, 1 milyar 747 milyon dolar ile "kazancı makine ve cihazlar, aletler ve bunların aksam-parçaları", 1 milyar 363 milyon dolar ile "demir ve çelik", ve 1 milyar 167 milyon dolarla "elektrikli makine ve cihazlar ve bunların aksam-parçaları" takip etti.

Aylara göre dış ticaret (milyon dolar)

	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
		Değer	Değ. (%)	Değer	Değ. (%)	Değer	Değ. (%)	
İlk 6 ay	2009	47.722	-	62.366	-	-14.644	-	76.5
	2010	54.822	14.9	83.324	33.6	-28.501	94.6	65.8
Haziran	2009	8.335	-	12.501	-	-4.166	-	66.7
	2010	9.567	14.8	15.185	21.5	-5.619	34.9	63.0

TEPAV; ihracatın eksenini kayd

Türkiye Ekonomi Politikaları Vakfı (TEPAV) Türkiye'nin kriz sonrasında dünya ticaretinde yaşanan toparlanmaya eşlik edemediğine dikkat çekerek, ihracatın AB ülkelerinden diğer pazarlara doğru kaydığını açıkladı.

TEPAV Kamu Politikaları Eğitim ve Araştırma Enstitüsü Direktörü Doç. Dr. Ümit Özlale ile Araştırmacı Ayşegül Dinççağ tarafından hazırlan "AB Pazarındaki İhracat Kayıpları" başlıklı politika notu yayımlandı. Bilgi notunda 2008 küresel kriziyle beraber Türkiye'nin ihracat performansının çok olumsuz etkilendiği, kapsamlı bir ihracat stratejisinin eksikliği sonucunda ihracatçıların yaşadığı finansman sıkıntısı gibi birçok olumsuzluğun krizden toparlanma sürecinde Türkiye'yi dünyanın gerisinde bıraktığı ifade edildi. Ekim 2008-Eylül

2009 döneminde önceki yılın aynı dönemine göre dünyadaki toplam ihracatın yüzde 26, Türkiye'nin ihracatının ise yüzde 27 azaldığı kaydedilen çalışmada, "Ancak, kriz dönemindeki paralel daralma kadar dikkat çeken nokta, 2009 yılının son çeyreğinden itibaren dünya ihracatında yaşanan toparlanmaya Türkiye'nin eşlik edememesidir. Bu dönemde dünyada toplam ihracat yüzde 27 arttığı halde Türkiye'de sadece yüzde 7'lik bir artış kaydedilmiştir" denildi.

TEPAV politika notunda, ihracatın bölgesel dağılımında 2008-2009

arasında AB'nin payının yüzde 48'den yüzde 46'ya düşerken, Orta Doğu, Asya ve Kuzey Afrika'ya yapılan ihracat payının artmış olmasına dikkat çekildi. Konuya ilişkin olarak şu ifadelere yer verildi:

"Bu dağılımdaki değişimin nedenlerinden biri dünya ticareti içinde AB pazarının payının düşmesi ve AB pazarındaki daralmaya politika tepkisi olarak Hükümet'in ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi yönündeki faaliyetleridir. Üzerinde hak ettiği kadar fazla durulmayan bir başka etken ise çok uluslu şirketlerin ya da bu şirket-

lerle iş yapan yerli firmaların uzmanlaşma stratejilerindeki değişim sonucunda üretimlerini AB pazarından diğer pazarlara kaydırmalarıdır. Bu açıdan, küreselleşme sürecinde yeniden tanımlanan şirket stratejileri sonucunda AB'den diğer pazarlara doğru bir eksen kaymasının yaşandığından da söz edilebilir.”

TEPAV'ın çalışmasında kurun dış ticaret dengelerini olumsuz etkile-

yecek ölçüde değerli olduğu savı da ele alındı. Türk lirasının, 2008'in son çeyreğinden 2009'un ilk çeyreğine kadar diğer para birimleri karşısında reel bazda değer kaybettiği, sonraki dönemde kurda değerlenme olsa da TL'nin henüz kriz öncesindeki değerine ulaşamadığına dikkat çekilen araştırmada şu ifadeler yer verildi: “AB'ye ihracatta kur dinamiklerinin etkili olduğu savı, en azından kriz öncesi ve sonrasını kapsayan dönem için

desteklenmemektedir. Para birimi değer kaybeden Türkiye, Tayvan ve Kore'nin pazar paylarının azalması, para birimi değer kazanan Çin, Endonezya ve Singapur'un ise pazar paylarının artması ihracatın döviz kuru dışında yapısal faktörler tarafından da etkilendiği anlamına gelmektedir. Bu sonuç, ihracat kayıpları için kur politikası dışında da çözümler aranması gerektiğini göstermektedir.”



Türkiye ihracatta dünya 22'incisi

Dünya Ticaret Örgütü'nün 2010 raporuna göre Türkiye dünyanın en büyük 23'üncü ithalatçı ülkesi oldu. Dünya emtia ihracat sıralamasında ilk 30'a giremeyen Türkiye, "hizmet ihracatçıları" sıralamasında bir basamak yükselerek 26'ncılığa gelirken, "AB içi ticaret hariç" dünya ihracatında 22'nci büyük ülke oldu.

Dünya Ticaret Örgütü'nün 2010 yılı raporu açıklandı, dünya hizmet ihracatçıları ülkeler sıralamasında bir basamak yükselen Türkiye 26'nci oldu. Türkiye dünya ithalatçı ülkeler sıralamasında ise üç basamak geriledi ve 23'üncülüğe yerleşti.

Dünya Ticaret Örgütü'nün 2010 raporuna göre Türkiye dünyanın en büyük 23'üncü ithalatçı ülkesi oldu. Dünya emtia ihracat sıralamasında ilk 30'a giremeyen Türkiye,

"hizmet ihracatçıları" sıralamasında bir basamak yükselerek 26'ncılığa gelirken, "AB içi ticaret hariç" dünya ihracatında 22'nci büyük ülke oldu.

Dünya Ticaret Örgütü 2010 raporu açıklandı. Bu yıl "Doğal Kaynakların Ticareti" temasını içeren raporun genel bölümlerine göre Türkiye 2009 verileri itibarıyla genel emtia ticaretinde dünyanın en büyük 23'üncü ithalatçısı oldu. DTÖ'nün önceki yıla ilişkin raporunda Türkiye 20'nci sıradaydı.

Rapora göre Türkiye 2009'da 141 milyar dolarlık ithalat yaptı, dünya ithalatından yüzde 1.1 pay aldı ve ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 30 azaldı.

DTÖ raporuna göre dünyanın bir numaralı emtia ithalatçısı ABD 1 trilyon 604 milyar dolarlık ithalat yaptı. ABD'nin dünya ithalatındaki payı yüzde 12.7 oldu. Kriz dönemi içeren rakamlar ABD'nin ithalatında 2008'e göre yüzde 26'lık düşüş gerçekleştiğini ortaya koydu. İthalatta dünya ikincisi Çin de

1 trilyon dolar sınırını aştı ve 1 trilyon 6 milyar dolarlık ithalat yaptı. Çin'in dünya ithalatından aldığı pay yüzde 8 oldu, ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 11 azaldı. Türkiye'nin "ithalatta" önüne geçtiği ülkeler şöyle: Birleşik Arap Emirlikleri, Tayland, Brezilya, Malezya, İsveç, Çek Cumhuriyeti, Suudi Arabistan.

Dünyada ithalat hacmi 12 trilyon 647 milyar dolar olarak ölçüldü, bu rakamın bir önceki yıla göre yüzde 23'lük bir azalış gösterdiği belirtildi.

Türkiye, DTÖ'nün dünyanın en büyük 30 emtia ihracatçısı ülkesi sıralamasında yer almadı ancak, "AB içi ihracat hariç" yapılan bir sıralamada ise dünyanın en büyük 22'nci ihracatçısı oldu ve geçen yılki sırasını korudu.

"AB içi ihracat" hariç dünya ihracat sıralamasında ilk sırayı birlik dışına yaptıkları 1 trilyon 525 bin dolarla AB aldı. AB ülkeleri dünya ihracatından yüzde 16.2 pay aldı ve rakamlar önceki yıla yüzde 21'lik düşüş gösterdi. İkinci Çin ABD'yi geçerek 1 trilyon 202 milyar dolarlık ihracat yaptı. Çin dünya ticaretinden yüzde 12.3'lük pay aldı, ihracatı önceki yıla göre yüzde 16 azaldı. Çin'in ardından üçüncü

olan ABD ise 1 trilyon 57 milyar dolarlık ihracatıyla dünya ihracatının 11.2'sini oluşturdu. ABD'nin ihracatı da yüzde 18 azaldı. DTÖ'ne göre dünya ihracat sıralaması ve ülkelerin dünya ihracatından aldıkları paylar şöyle: 1. AB Ülkeleri (yüzde 16.2), 2 Çin (yüzde 12.3), 3. ABD (yüzde 11.2), 4. Japonya (yüzde 6.2), 5. Kore (yüzde 3.9), 6. Hong-Kong (yüzde 3.5), 7. Kanada (yüzde 3.4), 8. Rusya (yüzde 3.2), 9. Singapur (yüzde 2.9), 10. Meksika (yüzde 2.4), 11. Taipei (yüzde 2.2), 12. Suudi Arabistan (yüzde 2), 13. Birleşik Arap Emirlikleri (yüzde 1.3), 14. İsviçre (yüzde 1.8), 15. Malezya (yüzde 1.7), 16. Hindistan (yüzde 1.6), 17. Avustralya (yüzde 1.6), 18. Brezilya (yüzde 1.6), 19. Tayland (yüzde 1.6), 20. Norveç (yüzde 1.3), 21. Endonezya (1.3), 22. Türkiye (yüzde 1.1), 23. İran (yüzde 0.8), 24. Güney Afrika (yüzde 0.7), 25. Venezuela (yüzde 0.5), 26. Kuveyt (yüzde 0.6), 27. Vietnam (yüzde 0.6), 28. Arjantin (yüzde 0.6), 29. Şili (yüzde 0.6), 30. Nijerya (yüzde 0.6).

Türkiye'nin bu sıralamada G20'deki "ortakları" Arjantin ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin önünde olduğu dikkati çekti.

Dünya mamul madde ihracat pazarı geçen yıl 12 trilyon 461 milyar dolar oldu. Pazar bir önceki yıla göre ise yüzde 23 daraldı.

Türkiye "AB içi hariç" ithalat sıralamasında da 15'inci sırada yer aldı. Bu sıralamada AB ülkeleri, başı çekerken bölge 1 trilyon 672 milyar dolarlık ithalat yaptı. AB'nin dünya ithalatından aldığı pay ise yüzde 17.4 oldu. En büyük ikinci ithalatçı ABD, üçüncü ithalatçı ise Çin oldu.

Türkiye hizmet ihracatı sıralamasında ise bir basamak yükseldi. "Ticari hizmetlerde dünya ticaretinin önde gelen ihracatçı ve ithalatçıları" tablosu da ihracat ve ithalat bölümlerinden oluştu. Türkiye sadece ihracatta sıralamaya girdi ve dünyanın en büyük 26'nci hizmet ihracatçısı oldu. Türkiye aynı listede geçen yıl 27'nci sıradaydı. En büyük hizmet ihracatçıları dünya hizmet ihracatının yüzde 14.2'sini gerçekleştiren ABD, yüzde 7.2'sini gerçekleştiren İngiltere ve yüzde 6.5'lik pay alan Almanya oldu. Türkiye 33 milyar dolarlık hizmet ihracatıyla dünyada bu sektörden yüzde 1 pay almış oldu. Türkiye sırasını yükseltmesine karşın, hizmet ihracatı önceki yıla göre yüzde 6 azaldı.

Ödenemeyen borçları yüzde 45 artan çiftçi, haciz kısılcacında

2009 yılında tarıma destek ödemeleri yüzde 22,6 azaldı, çiftçinin bankalardan aldığı borç, son 1 yılda yüzde 20 arttı. Ödenemeyen borçları yüzde 45 artan çiftçi, haciz kısılcacında. Son 1 yılda tarım borcunu en çok artıran il yüzde 83 ile Gaziantep oldu. Gaziantep'i sırasıyla İzmir, Mardin, Kilis ve Hakkari izledi.

Ankara Ticaret Odası'na (ATO)'nun Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı verilerinden yararlanarak hazırladığı "Tarım Borçları" raporuna ilişkin yapılan açıklamaya göre, 2000 yılında 359 milyon lira olan tarımsal destek tutarı 2001'de 1 milyar 33 milyon liraya, 2002'de 1 milyar 868 milyon liraya, 2003'te 2 milyar 545 milyon liraya, 2004'te 3 milyar 84 milyon liraya, 2005'te 3 milyar 707 milyon liraya, 2006'da 4 milyar 747 milyon liraya,

2007'de 5 milyar 555 milyon liraya, 2008'de 5 milyar 809 milyon liraya yükseldi. 2009 yılına kadar önemli artışlar gösteren tarım sektörüne yapılan destek tutarı 2009'da, bir önceki yıla göre yüzde 22,6 oranında azalarak 4,5 milyar liraya düştü.

Açıklamada, Tarıma destek bütçesinin Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranının, 2007 yılında önceki yıllara oranla yükselerek binde 7 seviyesine çıkarken, 2008 ve 2009 yıllarında düştüğü ve Türkiye nüfusunun 4'te birini barındıran tarım sektörüne geçen yıl sağlanan

desteğin GSYH'nın binde 5'i düzeyinde gerçekleştiği kaydedildi.

Açıklamada, destek ödemelerinin azalmasının çiftçiyi borçlanmaya yönelttiği belirtilirken, şu bilgilere yer verildi: "2009 yılı Mayıs ayı itibariyle tarım sektörü 14,9 milyar lira kredi kullanırken, bu yıl Mayıs ayı itibariyle kullandığı kredi tutarı 17,8 milyar liraya yükseldi. Bir yılda tarım sektörünün bankalardan aldığı borç yüzde 20 arttı. 42 ilin tarım borçlanması bu oranın üzerinde gerçekleşti.

İlk çeyrekler itibariyle iller arasında borcunu en fazla artıran il, yüz-

de 83 ile Gaziantep oldu. 2009 yılının ilk çeyreğinde 134,2 milyon lira tarım (ziraat ve balıkçılık) kredisi kullanan Gaziantep, bu yılın ilk çeyreğinde ise 246,2 milyon lira borçlandı. Gaziantep'i yüzde 69,7 ile İzmir, yüzde 66,5 ile Mardin, yüzde 62,8 ile Kilis, yüzde 62,7 ile Hakkari takip etti.”

Açıklamada, tarım kredisi kullanımını geçen yıla göre 64 ilde artarken, 17 ilde gerilediği, en fazla gerilemenin de yüzde 93 ile Bingöl'de olduğu, geçen yılın ilk 3 ayında 129,1 milyon lira tarım kredisi kullanan Bingöl'de, bu yıl kullanılan kredi miktarının 9,5 milyon liraya düştüğü bilgisi verildi.

Açıklamaya göre, geçen yıl Mayıs ayı sonu itibariyle sektörün 700 milyon lira olan takipteki kredi tutarı, bu yılın Mayıs ayında 1 milyar liranın üzerine çıktı. Böylelikle tarım sektörünün takipteki kredilerinin bir yılda yüzde 45'e yaklaştığına işaret edilen açıklamada, aynı dönemde tarım dışı sektörlerin ödenmeyen kredilerindeki artışın yüzde 14 ile tarım sektörünün çok altında kaldığına dikkat çekildi. Açıklamada, tarım sektörünün takipteki kredilerinde son 8 yılda (2002-2009) yüzde 423 artış olduğu belirtildi.

ATO açıklamasında, takipteki tarımsal kredi miktarının en yüksek

Gaziantep'te olduğuna işaret edilerek, bu ilde 3 milyon 726 bin lira olan takipteki kredi tutarının 12 milyon 54 bin liraya yükseldiği ve 1 yıllık artışın yüzde 224 olduğu kaydedildi.

Açıklamada, “2009 yılının ilk çeyreğinde Gaziantep aldığı kredilerin yüzde 3'ünü ödeyemezken, bir yıl sonra yüzde 5'ini ödeyemez hale geldi. Batık kredi artışında Kilis, Kırklareli, Kayseri, Antalya, Muğ-



la, Iğdır, Eskişehir, Mersin ve Bolu sıralamada ilk onda yer alan iller oldu” denildi.

Kullanılan krediye göre takipteki kredi oranı en yüksek olan ilin Batman olduğu bildirilen açıklamada, “Batman, 2010 yılında, aldığı kredilerin 3'te birini ödeyemedi. 31 milyon 221 bin liralık tarım kredisinin 10 milyon 546 bin lirası batık hale geldi. Batık oranında Batman'ı yüzde 24 ile Iğdır, yüzde 23 ile Şirnak, yüzde 22 ile Artvin ve Karabük, yüzde 19 ile de Muş takip etti” bilgisi verildi.

Açıklamada, 2002 yılında sabit fiyatlarla 72,5 milyar lira olan GSYH'nın 2009 yılı sonunda 97,1 milyar liraya ulaştığı hatırlatılırken, bu sürede milli gelirdeki yüzde 33,9 artış olurken, tarım sektöründeki büyümenin yüzde 10,3 olarak gerçekleştiğine dikkat çekildi.

ATO açıklamasında, tarım sektörünün milli gelirden aldığı payın, 2002 yılında yüzde 12,2 iken, 2009'da yüzde 10,1 olduğu, bu yılın ilk çeyreğinde ise

yüzde 4,4 düzeyinde gerçekleştiği kaydedilerek, şöyle devam edildi: “2002 yılından 2009 yıl sonuna kadar yüzde 10 büyüyen sektörün, borçları geçen bu sürede yüzde 279, diğer bir ifade ile 3,8 kat arttı. 2002 yılında

4,3 milyar lira olan sektörün borçlanması, 2009 yılı sonunda 16,3 milyar liraya, 2010 yılı Mayıs ayı itibariyle de 17,8 milyar liraya ulaştı.”

ATO'nun Hazine Müsteşarlığı'nın verilerine dayanarak yaptığı değerlendirmeye göre, bu yılın Ocak-Mayıs döneminde, tarım sektörüne, 32 ilde 792,5 milyon liralık yatırımı öngören teşvik belgesi düzenlendi. Belge kapsamındaki yatırımların yüzde 29'u Konya, yüzde 24'ü Ak-saray'da gerçekleştirilecek.

Tüketici kredilerinde hızlı tırmanış

2009 Aralık sonunda 126,3 milyar Lira olan toplam tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları miktarı Temmuz 2010 itibarıyla 144,8 milyar liraya yükseldi. Kredilerin dağılımına bakıldığında bireysel kredilerde geçen yıl tüketici kredisinin toplam kredilerden aldığı pay yüzde 72 iken bu oran haziran 2010'da yüzde 73'e çıktı. 2002'de sistemde 1 milyon 655 bin kişi olan tüketici kredisi kullanan kişi sayısı, Mart 2010'da 9 milyon 577 bin kişiye, 2002'de 4,3 milyar lira olan kredi kartıyla kullanılan kredi stoku miktarı ise haziran 2010'da 39,2 milyar liraya yükseldi.

Türkiye Bankalar Birliği'nin (TBB) derlediği verilere göre, 2009 Aralık sonunda 126,3 milyar lira olan toplam tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarıyla kullanılan kredi miktarı 2 Temmuz 2010 itibarıyla 144,8 milyar liraya yükseldi.

TBB Genel Sekreteri Ekrem Keskin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayımlanan günlük veriler baz alınarak hazırlanan bankacılık sektörüne ilişkin 2010 yılının ilk yarısındaki gelişmeleri içeren raporu

açıkladı. BDDK tarafından yayımlanan günlük bilgi formatında mevduat, kalkınma ile yatırım ve katılım bankaları bilgilerinin yer alması nedeniyle, çalışmadaki veriler ile katılım bankalarının yer almadığı haftalık veriler arasında farklılık bulunuyor.

Bu kapsamda verilere göre, mevduat ile kalkınma ve yatırım bankalarının toplam personel sayısı Haziran 2010'da 176 bin 364'e, şube sayısı ise 9 bin 149'a yükseldi. Bankacılık sektöründe 2009 Aralık sonunda 262 milyar 841 milyon lira

olan menkul değerler toplamı 2010 Haziran sonunda 278 milyar 331 milyon liraya, krediler miktarı da aynı dönemde 396 milyar 800 milyon liradan 460 milyar 810 milyon liraya çıktı.

Rasyolara bakıldığında katılım bankalarının yer almadığı haftalık verilere göre, takipteki tüketici kredilerinin tüketici kredilerine oranı 2009 Aralık sonunda yüzde 4,3 iken söz konusu oran, 2 Temmuz 2010 itibarıyla yüzde 3,5'e, takipteki kredi kartlarının kredi kartlarına oranı ise aynı dönemde yüzde

11,6'dan yüzde 10,1'e, takipteki kurumsal kredilerin kurumsal kredilere oranı yüzde 5,3'den 4,4'e düştü.

Sorunlu kredilerde azalma dikkati çekerken, bankacılık sektöründe özel karşılıkların takipteki alacaklara oranı 2 Temmuz 2010 itibarıyla yüzde 86,5'e çıktı. Sektörde Mayıs 2010 sonunda yüzde 19,8 seviyesindeki sermaye yeterlilik rasyosunun, Haziran ayı sonunda yüzde 19,5 seviyesinde olması, oranın, kredilerin büyümesindeki seyre göre yüzde 15 ile 20 arasında bir yere oturması öngörülmüyor.

Sektörde Mayıs 2010 itibarıyla 10 milyar 12 milyon lira olarak gerçekleşen net kar rakamı dikkate alındığında bu 2009'a göre yüzde 14'lük artışa tekabül ederken, TBB Genel Sekreteri Ekrem Keskin, karlılıkta ana unsurun geçen seneye göre daha az karşılık ayrılması olduğunu, sektörde aslında nominal anlamda kar artışının görülmediğini söyledi.

Geçen seneki kar artışında faiz oranlarındaki düşüşün etkisine de işaret eden Keskin, faiz oranlarındaki düşüşün durduğunu, sektörün daha düşük kar marjı ve daha büyük işlem hacimleriyle çalışmaya başladığını, bu sene kar performansının geçen seneki kadar iyi gitmediğini kaydetti.

Bankacılık sisteminin kredi stoku ve mevduat yapısına bakıldığında, yurt dışı şubeler dahil kredi stokunun GSYH'ya oranı 2009'da yüzde 39 iken, bu oran Haziran 2010'da yüzde 42'ye, toplam mevduatın oranı ise aynı dönemde yüzde 53'den 54'e yükseldi.

2010 yılının ilk 6 ayında bireysel kredi talebinde artış olduğu dikkati çekerken, bireysel kredilerin tasarruf mevduatına oranı 2009'da yüzde 43 iken söz konusu oran Haziran 2010'da yüzde 46'ya yükseldi.

Verilere göre, 2009 Aralık sonunda 126 milyar 308 milyon lira olan toplam tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarıyla kullanılan kredi toplamı 2 Temmuz 2010'da 144 milyar 826 milyon liraya yükseldi. Yıl sonuna göre değişime bakıldığında ise 26 Haziran 2009'da toplamda 3 milyar 299 milyon liralık değişim söz konusuysen, bu yıl 2 Temmuz 2010 itibarıyla toplamdaki artış 18 milyar 518 milyon lira seviyesinde gerçekleşti.

Konut kredileri miktarı 2 Temmuz 2010 itibarıyla 49 milyar 223 milyon lira olurken, yıl sonuna göre konut kredilerinde 6 milyar 669 milyon liralık artış yaşandı. Katılım bankalarının yer almadığı kredilerin dağılımına bakıldığında ise 2009 yılında yüzde 72 olan tüketici kredileri oranı Haziran 2010'da yüzde

73'e çıkarken, kredi kartları oranı ise yüzde 28'den 27'ye düştü.

TBB Genel Sekreteri Keskin, verilere ilişkin değerlendirmesinde, bankacılık sisteminin büyüdüğünü ve ekonomik büyümeyi finanse ettiğini dile getirerek, beklentilerde iyileşme gözlemlendiğini, sektörde özel sektöre açılan kredilerin kamuya açılan kredilerden daha fazla büyüdüğünü, sorunlu kredilerde düşüş yaşandığını, TL mevduatında büyümenin devam ettiğini, bireysel kredi talebinin arttığını söyledi.

Yılın ikinci yarısında kredilerdeki büyüme temposunun bir miktar ivme kaybedeceğini tahmin ettiğinin altını çizen Keskin, buradaki seyrin ilk 6 aydaki kadar hızlı olmayacağını düşündüğünü ifade etti.

2002 ile son verileri karşılaştıran Keskin, 2002'de sistemde tüketici kredisi kullananların sayısının 1 milyon 655 bin kişi iken, bu rakamın 2010 Mart ayında 9 milyon 577 bin kişiye, miktarın ise 2 milyar 774 milyon liradan 94 milyar liraya yükseldiğini anlattı.

Kredi kartıyla kullanılan kredi stoku miktarının ise 2002'de 4,3 milyar liradan Haziran 2010'da 39,2 milyar liraya yükseldiğine işaret eden Keskin, kredi kartı sayısının da 15,7 milyondan 2009 sonunda 44 milyon 393 bine çıktığını belirtti.

Bankacılar cari açıktan endişeli

Bankacılık sektörü yöneticileri önümüzdeki üç aylık dönemde GSMH, kredi hacimleri ve aktif büyüklüğü gibi göstergelerde olumlu gelişmeler olmasını, faiz oranlarının yatay bir seyir izlemesini, karlılığın durağan bir görünüm arz etmesini ve riskliliğin önceki dönemlere göre artmamasını beledikleri sonuçlarına ulaştı. Makroekonomik göstergelere ilişkin beklentilere bakıldığında, cari açık haricinde tüm beklentilerin olumlu yönde olduğu görüldü.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) "Bankacılık Sektörü Yönetici Kesimi Beklenti Anketi" sonuçlarına göre, bankacılık sektörü yöneticilerinin önümüzdeki üç aylık dönemde gayri safi milli hasıla (GSMH), kredi hacimleri ve aktif büyüklüğü gibi göstergelerde olumlu gelişmeler olmasını, faiz oranlarının yatay bir seyir izlemesini, karlılığın durağan bir görünüm arz etmesini ve riskliliğin önceki dönemlere göre artmamasını bekliyor.

BDDK tarafından hazırlanan ve 68 üst düzey banka yöneticisi tarafın-

dan cevaplanan Temmuz-Eylül 2010 dönemine ilişkin "Bankacılık Sektörü Yönetici Kesimi Beklenti Anketinin" sonuçları açıklandı.

Anket sonuçlarına göre, ekonomik büyüme ve makroekonomik göstergelere ilişkin olumlu beklentilerin artarak devam ettiği görüldü. Özellikle GSMH, kredi hacimleri ve bankacılık sektörü aktif büyüklüğünde artış beklentisine sahip katılımcı sayısındaki artış dikkat çekti.

Diğer taraftan, ticari ve bireysel kredilerde takibe dönüşme oranındaki artış beklentilerinin düşüş göstermesi, bankacılık sektörü

riskliliğindeki azalma ve faiz oranlarına ilişkin durağan beklenti ekonomik iyileşmenin devam edeceğine ilişkin diğer olumlu göstergeler olarak sıralandı.

Özetle, katılımcıların bir önceki anket döneminde var olan hem makroekonomik hem bankacılık sektörü göstergelerine ilişkin olumlu beklentileri önümüzdeki 3 aylık dönemde de devam etti.

Makroekonomik göstergelere ilişkin beklentilere bakıldığında, cari açık haricinde tüm beklentilerin olumlu yönde olduğu görüldü. Özellikle TÜFE de artış bekleyen katılımcı oranının yüzde 57'den

yüzde 10'a düşmüş olması dikkat çekti.

Makroekonomik göstergelerden GSMH'da katılımcıların, yüzde 32'si önemli ölçüde olmak üzere, yüzde 98'i artış, yüzde 2'si azalma beklerken, bütçe açığında yüzde 29'u artış, yüzde 25'i aynı kalma, yüzde 45'i azalma, iç borçlanma faiz oranında yüzde 12'si artış, yüzde 79'u aynı kalma, yüzde 59'u azalma beklemekte.

Bu anket dönemindeki tek olumsuz beklenti olan cari açığın artacağına dair beklenti bir önceki anket döneminde yüzde 79 iken bu anket döneminde, yüzde 22'si önemli ölçüde olmak üzere, toplam yüzde 90'a çıktı. Cari işlemler açığının artacağına dair tahminlerin, ekonomik genişlemenin bir sonucu olarak artacak olan, ara mal ve enerji talebine dayandırıldığı düşünülmekte.

Ankette, fon kaynaklarına ve kredi faiz oranlarına ilişkin beklentilerin geçen anket döneminde olduğu gibi ağırlıklı olarak aynı kalma yönünde olduğu görüldü.

Kredilerin faiz oranlarına ilişkin beklentilere bakıldığında aynı kalma yönünde beklentiye sahip katılımcı oranı, konut kredilerinde yüzde 85, diğer tüketici kredilerinde yüzde 84, ticari kredilerde yüzde 82, kredi kartlarında ise yüzde 84 seviyesinde oldu. Artacak beklentileri ise aynı sırayla yüzde 12, yüz-

de 15, yüzde 16, yüzde 6 olarak gerçekleşti.

Hem ticari hem bireysel kredi hacimlerinde, GSMH ve bankacılık sektörü aktiflerinde büyüme beklentileri ile uyumlu bir şekilde, artış yönündeki beklentiler hakim.

Kredi hacimlerinde artış beklentisine sahip katılımcı oranı konut kredilerinde yüzde 90, taşıt kredilerinde yüzde 54, ticari kredilerde yüzde 88, KOBİ kredilerinde yüzde 91 ve kredi kartlarında yüzde 81 seviyesinde gerçekleşti.

Kredi hacimlerine ilişkin cevaplarda takipteki tüketici kredisi ve ticari kredi hacimlerinin artacağına dair beklentilerin önceki anket dönemlerine göre önemli düşüş göstererek sırasıyla yüzde 50 ve yüzde 43 olarak gerçekleşmesi dikkat çekti.

Kredi hacimlerini etkileyebilecek en önemli faktörlerin sorulduğu sorularda, bir önceki anket döneminde olduğu gibi, ticari krediler için ticari iç talepteki artma/azalma, bireysel krediler için ise tüketim talebindeki artma/azalma faktöründen etkilenebileceği ifade edildi.

Bankacılık sektörü aktif büyüklüğüne ilişkin artış beklentisine sahip katılımcı oranı, kredi hacimlerinde artış beklentilerine uyumlu olarak, yüzde 96 oranında artış olarak gerçekleşti.

Sektörün karlılığına ilişkin beklentilerde ise katılımcıların yüzde 29'u

azalacağını, yüzde 53'ü karlılığın aynı kalacağını ve yüzde 19'u ise artacağını belirtti.

Anket katılımcılarının yüzde 71'i en fazla artış göstermesini bekledikleri fon kaynağı olarak mevduatı gösterdi. İkinci sırada yüzde 16 ile sermaye piyasaları geldi. Bankacılık sektöründeki yabancı sermaye payının yüzde 84 oranında aynı kalacağı beklenildi.

Bankacılık sektörünü ve sektöre olan güveni en fazla etkilemesi beklenen faktörlerin sorulduğu sorularda makroekonomik gelişmelerin önde geldiği görüldü. Ancak, önceki anket dönemleri ile karşılaştırıldığında siyasi gelişmelerin önemli görülme oranının azaldığı dikkat çekti.

Sektörün riskliliğine ilişkin soruda ise katılımcıların yüzde 34'ü riskliliğin artacağını, yüzde 65'i ise aynı kalacağını beklediklerini ifade etti. En önemli risk kaynağı olarak ise katılımcıların yüzde 47'si kredi riskini, yüzde 34'ü ise faiz riskini gördüklerini belirtti.

Anket sonuçlarından, bankacılık sektörü yöneticilerinin önümüzdeki üç aylık dönemde GSMH, kredi hacimleri ve aktif büyüklüğü gibi göstergelerde olumlu gelişmeler olmasını, faiz oranlarının yatay bir seyir izlemesini, karlılığın durağan bir görünüm arz etmesini ve riskliliğin önceki dönemlere göre artmamasını bekledikleri sonuçlarına ulaşıldı.

Dünya Ekonomisi

IMF büyümeden umutlu, ABD belirsizliğin arttığı görüşünde

Uluslararası Para Fonu (IMF), bu yıl için küresel büyüme tahminini yukarı yönlü revize ederek, yüzde 4,2'den yüzde 4,6'ya yükseltti. Amerikan Merkez Bankası Başkanı Ben Bernanke, ABD ekonomisinin görünümünün "olağandışı belirsiz" olduğu uyarısında bulundu.

Uluslararası Para Fonu (IMF), bu yıl için küresel büyüme tahminini yukarı yönlü revize ederek, yüzde 4,2'den yüzde 4,6'ya yükseltti. IMF yayımladığı Dünya Ekonomik Görünümü raporunda, gelecek yıl için büyüme beklentisini değiştirmeyecek yüzde 4,3 olarak korudu.

Küresel ekonomideki toparlanmanın beklenenden hızlı olduğunu belirten IMF, Avro Bölgesi ülkelerinin borç seviyelerine yönelik artan endişelerin küresel büyüme için tehlike oluşturmaya devam ettiği uyarısında bulundu.

IMF Dünya Ekonomik Görünüm raporunda, gelişmekte olan ülkelere küresel ekonomiyi yönlendirmeye ve gelişmiş ekonomilerden daha hızlı büyümeye devam etmelerinin beklendiğini vurguladı. Gelişmekte olan ülkelerin bu yıl yüzde 6,8 büyüyeceğini öngören IMF, gelişmiş ekonomilerde büyümenin yüzde 2,6 düzeyinde olacağı tahmininde bulundu. IMF, 2011 yılında gelişmekte olan ekonomilerin yüzde 6,4 büyümesini bekliyor.

IMF daha önce gelişmekte olan ekonomilerin 2010'da yüzde 6,3,

2011 yılında ise yüzde 6,5 büyüyeceğini tahmin ediyordu. Büyümenin özellikle Asya'da güçlü olmasını bekleyen IMF, Çin ekonomisinin bu yıl yüzde 10,5 ve gelecek yıl ise yüzde 9,6 büyüyeceğini, Hindistan ekonomisinin ise bu yıl yüzde 9,4 ve gelecek yıl yüzde 8,4 büyüyeceğini öngörüyor. IMF daha önce Çin ekonomisinin 2010 yılında yüzde 10,0, 2011'de ise yüzde 9,9 büyüyeceğini tahmin ediyordu. Japonya ekonomisinin büyüme tahminini bu yıl için yüzde 1,9'dan yüzde 2,4'e yükselten IMF, gelecek

yıl için büyüme tahminini yüzde 6,5'den yüzde 6,4'e çekti. Asya Bölgelerinde ise büyümenin yüzde 7,5 düzeyinde olacağı öngörüsünde bulundu.

ABD ekonomisi için 2010 büyüme beklentisini yüzde 3,1'den yüzde 3,3'e çıkaran IMF, 2011 için tahminini de yüzde 2,6'dan yüzde 2,9'a yükseltti. IMF, Avro Bölgesi için 2010 yılı büyüme tahminini yüzde 1,0 olarak korur-

ken, 2011 yılı

b ü y ü m e
beklentisi-
ni yüzde
1,5'den yüz-
de 1,3'e çek-
ti.

Amerikan Merkez Bankası Başkanı Ben Bernanke, ABD ekonomisinin görünümünün "olağandışı belirsiz" olduğu uyarısında bulundu.

Bernanke konuşmasında Kongre'nin onayladığı mali reform yasasını da övdü.

ABD Senatosu Bankacılık Komisyonu'nda konuşan Bernanke, ülke ekonomisinin kalkınmasını desteklemek için gelecekte de halen rekor düzeyde düşük faiz oranlarının muhafaza edilmesi gerektiğini söyledi. Amerika Birleşik Devletleri'nde 2008'deki mali krizden bu yana, kredileri ve harcamaları artır-

mak için faiz oranları, yüzde 0 ile 0,25 arasında tutuluyor.

Ben Bernanke ise toparlanma sürecinde sorunlar görülmesi durumunda, ABD Merkez Bankası olarak ekonomiyi canlandırmak için yeni politikalar uygulamaya da hazır olduklarını belirtti. Bernanke, Amerikan ekonomisinin tekrar resesyona gireceği

yönündeki en-



dişelerin de yersiz olduğunu vurguladı.

Öte yandan Dünya Bankası Başkanı Robert Zoellick de, dünya ekonomisinin son mali krizden toparlanma sürecinin kırılgan ve belirsiz olduğunu söyledi. Robert Zoellick, Meksika'da düzenlediği basın toplantısında, mali krizin dünya çapında yaklaşık 60 milyon kişiyi yoksulluğa ittiğini belirtti.

Zoellick'e göre bu kişilerin yaklaşık 10 milyonu Latin Amerika'da. Dünya Bankası Başkanı son 20 yılda özellikle Çin, Hindistan, Meksika, Brezilya ve Sahara Çölü'nün güneyindeki Afrika ülkelerinde yoksulluğun azaltılması yönünde önemli ilerleme sağlandığını ancak bu konuda bazı sorunların hala sürdüğünü söyledi.

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Birliği, Cumartesi günü Macaristan'ın bütçe açığı hedeflerine ulaşmak için daha ciddi önlemler alması gerektiğini

belirterek bu ülkeye kredi sağladığı programı askıya aldı.

Ülkeyi iflastan kurtarmak için üzerinde 2008 yılında anlaşılan programın gözden geçirme görüşmelerinin

askıya alınması, Macaristan'ın IMF ve AB'nin birlikte oluşturduğu 25.1 milyar dolarlık kredi paketinin geri kalan kısmına erişimin engellenmesi anlamına geliyor.

AB/IMF tarafından alınan bu kararın ardından Macaristan borsası yüzde 4.3 kayıpla açıldı. Macar para birimi forint Euro karşısında değer kaybetti.

IMF tarafından yapılan yazılı açıklamada şöyle denildi: "Kamu açık-

larının ve borç düzeylerinin piyasalar tarafından daha dikkatle incelendiği bir ortamda, daha önce 2010 yılı için GSYH'nın yüzde 3.8'i ve 2011'de GSYH'nın yüzde 3'ünün altı olarak açıklanan mali açık hedefleri, gereken konsolidasyon süreci ve borç sürdürülebilirliği için uygun ve vazgeçilmemesi gereken hedefler olmayı sürdürüyor. Ancak bu hedeflere ulaşılabilmesi için ek önlemlerin alınması gereklidir. Sürdürülebilir konsolidasyon için kalıcı ve çarpıtmaya yol açmayacak önlemler gereklidir ve (hükümetin) bunları geliştirmek için zamana ihtiyacı vardır."

İktidara Nisan ayında gelen merkez sağ hükümet, daha önceki açıklamalarında finansman anlaşmasını 2010 sonuna kadar uzatmayı planladığını ve 2011-2012 yıllarını kapsayacak ihtiyati bir anlaşma yapmak istediğini açıklamıştı.

Ekonomi Bakanı Gyorgy Matolcsy, kredi programının askıya alınmasının ardından yaptığı açıklamada hükümetin görüşmelere tekrar dönülmesini istediğini ifade etti. Ancak Matolcsy Macaristan'ın bu yıl yeni kemer sıkma tedbirleri almasının söz konusu olmadığını kaydetti.

IMF'nin Macaristan heyetine başkanlık eden Christoph Rosenberg, bütçe üzerinde daha çok çalışma beklediklerine işaret ederek, "Bir

sonraki görüşmemize kadar hükümetin 2011 bütçesi üzerinde daha çok aşama kaydetmiş olması gerek" dedi.

Borçlarını çevirmesi için tahvillerini alan yabancı yatırımcıların talebini canlı tutması gereken Macaristan'ın borçlarının gayri safi yurtiçi hasılaya oranı yüzde 80'i buluyor. Macaristan, yabancı yatırımcıların güvenini sağlamak için IMF ve AB'den gelen finansmana ihtiyaç duyuyor.

ABD Ticaret Bakanlığı, dış ticaret açığının Mayıs ayında 42,3 milyar dolarla son 18 ayın en yüksek düzeyine çıktığını açıkladı. Yılın ilk beş ayındaki dış ticaret açığı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26,6 artış göstererek 474,8 milyar dolara ulaştı. Geçen yıl söz konusu dönemde dış ticaret açığı 374,9 milyar dolar olarak kaydedilmişti. Haziran ayı bütçe açığı 68,4 milyar dolar olan ABD'de, yılın ilk dokuz ayında ise toplam bütçe açığı geçen yıla göre yüzde 7,6 azalarak, 1 trilyon dolara ulaştı.

Avro Bölgesi'nde enflasyon düşüşe geçerken güçsüz avronun sağladığı rekabet avantajı sanayi üretiminin artmasını sağladı. AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre, ortak para avro kullanan 16 ülkede Mayıs ayında yüzde 1,6 düzeyindeki ortalama enflasyon, Haziran ayında yüzde 1,4'e geriledi.

27 üyeli AB'de ise Mayıs ayında yüzde 2'ye ulaşan enflasyon oranı geçen ay yüzde 1,9'a indi. Eurostat, Avro Bölgesi'nde sanayi üretiminin Mayıs ayında, bir önceki aya göre yüzde 0,9 ve geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,4 arttığını duyurdu.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Portekiz'in kredi notunu iki kademe birden düşürdü. Moody's, Portekiz'in kredi notunu Aa2'den, A1'e indirdi.

İspanya Merkez Bankası, İspanya bankalarının Avrupa Merkez Bankası'ndan aldığı borç miktarının bu yılın Haziran ayında, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 78,6 oranında artarak, 126,3 milyar avroya ulaştığını bildirdi.

Yunanistan Maliye Bakanlığı, bütçe açığının yılın ilk yarısında yüzde 46 azaldığını açıkladı. Geçen yılın ilk yarısında 17,8 milyar avro olan bütçe açığı bu yılın aynı döneminde yüzde 46 azalışla 9,6 milyar avro oldu.

Çin ekonomisinin yılın ilk çeyreğinde 11,9 olan büyüme oranı, ikinci çeyrekte yüzde 10,3'e geriledi. Çin Ulusal İstatistik Bürosu yılın ilk yarısındaki büyüme oranını da yüzde 11,1 olarak açıkladı. Singapur ekonomisi, ikinci çeyrekte önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19,3 büyüdü.

Enflasyon eksiye geçti

Temmuz ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -0,16 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 4,77, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,24 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 5,33 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -2,15, sanayi sektöründe ise yüzde 0,29 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 3,99 ile maden kömürü, linyit ve turba alt sektöründe yaşandı. 779 maddeden 343 maddenin ortalama fiyatlarında artış gerçekleşti.

Temmuz ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde -0,48 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,09, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,58 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,29 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibariyle bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 0,88 ile eğitim grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış ise yüzde 28,91 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oluştu. Endekste 446 maddeden 233 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

ÜFE	TEMMUZ 2010 (2003=100)	TEMMUZ 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,16	-0,71
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,77	2,54
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,24	-3,75
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	5,33	5,47

TÜFE	TEMMUZ 2010 (2003=100)	TEMMUZ 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,48	0,25
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,09	2,08
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	7,58	5,39
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,59	8,52

		2010							2009				
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	- 0,50	-0,16	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,58	2,25	4,24	6,69	5,47	4,93	4,77	2,97	3,60	3,90	5,24	5,93
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,85	1,45	0,58	0,60	-0,36	- 0,56	-0,48	-0,30	0,39	2,41	1,27	0,53
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,85	3,32	3,93	4,55	4,17	3,59	3,09	1,78	2,18	4,64	5,96	6,53

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon YTL)			2010 Yılı Bütçe Hedefi
	2009	2010	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	98.287	116.843	18.8	229.947
Vergi Gelirleri	79.083	98.622	24.7	193.324
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	26.097	29.391	12.6	59.481
Gelir Vergisi	18.972	19.316	1.81	41.516
Gelir Vergisi Tevkifatı	17.215	17.341	0.73	38.057
Kurumlar Vergisi	7.125	10.076	41.4	17.965
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	6.646	9.516	43.1	17.205
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	2.244	2.682	19.5	4.484
Motorlu Taşıtlar Vergisi	2.157	2.575	19.3	4.328
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	33.335	41.890	25.6	86.366
Dahilde Alınan KDV	9.517	12.278	29.0	22.636
Özel Tüketim Vergisi	19.305	25.67	32.7	54.631
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	2.158	1.798	-16.6	3.875
Dış Ticarettten Alınan Vergiler	12.865	17.996	39.8	33.134
İthalde Alınan KDV	11.661	16.487	41.3	30.108
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.313	6.302	-13.8	6.754
Harcamalar	124.831	136.494	9.34	286.981

EKONOMİK VERİLER

	2009	2008	2007	2006	2005	2004
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	953.974	950.534	843.178	758.391	648.932	559.033
GSYH (milyon/dolar)	617.611	742.094	658.786	526.429	481.497	390.387
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	-4.7	0.7	4.7	6.9	8.4	9.4
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	8.590	10.376	9.33	6.477	5.008	4.172
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	103.2	114.3	115.3	107.8	100	
Toplam İhracat (milyon/dolar)	102.129	132.027	107.272	85.535	73.476	63.167
Toplam ithalat (milyon/dolar)	140.926	201.963	170.062	139.576	116.774	97.540
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	72.5	65.4	63.1	61.3	62.9	64.8
İşsizlik Oranı (%)	14.0	13.5	10.6	9.9	10.3	10.3
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	309.740	267.990	248.421	258.198	270.275	274.195
İç Borç Stoku (milyon TL)	330.005	274.827	255.310	251.470	244.782	224.483
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	271.140	277.669	249.386	207.593	169.732	160.980
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	441.507	380.321	333.485	345.050	331.520	316.528
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193	-22.198	-14.431

(Bin YTL)	2010		2009		2008
	09 Temmuz	02 Temmuz	31 Aralık	10 Temmuz	26 Aralık
Emisyon	43.415.428	43.584.742	38.340.278	34.812.731	32.724.754
Para Arzı					
- M1	111.021.658	112.823.249	107.051.398	88.975.424	83.380.932
- M2	531.919.467	532.257.222	494.024.148	452.516.604	434.205.424
- M3	559.642.756	559.490.782	520.674.414	480.056.415	458.383.776
Yurtiçi Kaynaklı TL Mevduat	341.222.002	341.896.250	305.200.507	274.914.169	268.802.517
- Vadeli Tasarruf	220.550.356	221.316.397	197.976.696	186.641.581	184.492.538
- Vadesiz Tasarruf	22.726.922	22.71.879	19.800.398	17.523.866	15.593.007
- Vadeli Ticari	60.633.891	59.497.939	49.438.951	41.090.277	39.693.690
- Vadesiz Ticari	16.100.396	15.679.838	16.761.263	12.023.543	11.511.475
- Resmi Mevduat	21.210.437	22.630.197	21.178.199	17.634.902	17.511.807
Kredi Stoku	366.278.256	365.763.125	305.478.312	274.015.833	278.395.523
- Tüm Banka Kredileri	366.278.256	365.763.125	305.478.312	274.015.833	278.395.523
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	244.464.226	245.935.989	237.628.748	197.708.462	171.774.890

Mevzuat Değişiklikleri

- 01.07.2010** - Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ
- İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri Hakkında Tebliğ
- 02.07.2010** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 398)
- Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 119)
- 03.07.2010** - Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulamasına İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 1) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 195)
- Finansal Araçlar: Açıklamalara İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 7) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 196)
- 04.07.2010** - Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VI, No: 28)
- 08.07.2010** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 399)
- 09.07.2010** - Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 19)
- 25.07.2010** - 2010/668 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (I) Sayılı Listenin (B) Cetvelinde Yer Alan Mallarda Uygulanan Özel Tüketim Vergisi ile İlgili Karar
- 27.07.2010** - 2010/619 Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Katılım Desteğine Dair Karar
- 28.07.2010** - Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kamu İktisadi Teşebbüslerinde 2010 Yılında Uygulanacak Ücretlerin Tespitine İlişkin Tebliğ (No: 2010/1)

Vergi Takvimi

- 02.08.2010** - Haziran 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - 2009 Yılına ilişkin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
 - Motorlu Taşıtlar Vergisi 2. Taksit Ödemesi
 - SSK (Haziran 2010) Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - Bağ-Kur Sigortalılarının Temmuz 2010 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - Haziran 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
 - Haziran 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- 10.08.2010** - 16-31 Temmuz Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - 16-31 Temmuz Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 16.08.2010** - 2010 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
 - 2010 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan- Mayıs-Haziran) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 17.08.2010** - 2010 II. Geçici Vergi Dönemine Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
 - 2010 II. Geçici Vergi Dönemine Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 20.08.2010** - Temmuz 2010 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.08.2010** - Temmuz 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.08.2010** - Temmuz 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
 - 1-15 Ağustos Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.08.2010** - 1-15 Ağustos Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 26.08.2010** - Temmuz 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- 31.08.2010** - Temmuz 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
 - SSK (Temmuz 2010) Sigorta Primi Ödemesi
 - Bağ-Kur Sigortalılarının Ağustos 2009 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Priminin Ödemesi
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
 - Temmuz 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

Temmuz 2010 Kronoloji

01 Temmuz PKK'lı teröristlerin Siirt Pervari'de düzenledikleri saldırıda 2 asker ve 3 korucu şehit oldu. Güvenlik güçlerinin yaptığı operasyon sonucu 12 PKK'lı ölü ele geçirildi.

02 Temmuz AKP İstanbul Milletvekili Murat Başeşgioglu partısından istifa etti.

03 Temmuz Yunanistan'ın dış borçlarının toplamını son bir yıl içerisinde yüzde 12 artarak 413.5 milyar euro'ya ulaştığı açıklandı.

04 Temmuz Beytüşşebap'ta güvenlik noktalarına ve ilçeye ateş açan PKK'lı teröristler 2 korucu ile evlerinde bulunan 2 vatandaşı yaraladı. Çıkan çatışmada 2 terörist öldürüldü.

05 Temmuz Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun "ya özür dilerler ya da ilişkiler kesilir" sözüne karşılık İsrail Dışişleri Bakanı 'asla özür dilemeyeceğiz" dedi.

06 Temmuz Hakkari'nin Şemdinli ilçesi sınır bölgesinde PKK'lı teröristlerin açtığı ateş sonucu 3 asker şehit oldu, 3 asker yaralandı, 12 PKK'lı öldürüldü.

07 Temmuz Anayasa Mahkemesi, Anayasa paketinin iptali için yapılan başvuruyu reddetti. Pakette yer alan HSYK'ya üye seçimi ile ilgili maddeleri ise kısmen iptal etti.

08 Temmuz ABD Başkanı Obama, Türkiye'nin AB'ye tam üye olması gerektiğini belirterek Avrupa'ya Türkiye'yi kaybetmeyin çağrısı yaptı.

09 Temmuz ABD ve Rusya arasındaki casus takası Avusturya'nın başkenti Viyana'da gerçekleşti. 10 Rus ajan, batı hesabına Moskova'da çalışan 4 ajanla takas edildi.

10 Temmuz İşbankası ve Vakıfbank ATM'lerde banka kartı yerine parmak izi kullanılmasını sağlayan uygulamayı başlattı.

11 Temmuz Güney Afrika'da oynanan Dünya Kupası'nda şampiyon, Hallanda'yı 1-0 yenen İspanya oldu.

12 Temmuz El Kaide bağlantılı El Şebab örgütünün Uganda'da Dünya Kupası finali maçını izleyenlerin bulunduğu bir restoran ve bir bara düzenlediği bombalı saldırılarda 74 kişi öldü.

13 Temmuz Terörü liderlerle görüşme turuna DSP Genel Başkanı Masum Türker ile başlayan Başbakan Erdoğan, terör için sınırda görev yapacak özel ordu kurulacağını söyledi.

14 Temmuz Amerikan Fortune Dergisi'nin dünyanın en büyük beşyüz şirketi sıralamasında Wal-Mart lider olurken listeye Türkiye'den sadece Koç Holding girdi.

15 Temmuz Başbakan Erdoğan ve CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu terörü görüşmek için biraraya geldi.

16 Temmuz Tamamı Türk bilgisiyle üretilen insansız hava aracı Anka'nın dünya primiyeri gerçekleştirildi.

17 Temmuz Pervari ilçe merkezine sızan PKK'lular elektrikleri keserek emniyet amirliğine saldırdı. Beş polis ve üç asker yaralandı.

18 Temmuz Irak'ta ABD ordusunca El Kaide ve benzeri örgütlerle mücadele için kurulan uyanış hareketine mensup milislerin maaş kuyruğunda düzenlenen intihar saldırısında 43 kişi öldü.

19 Temmuz ÖSYM Başkanı Ünal Yarımağan, üniversite adaylarının tercih kılavuzunda 49 hata yapıldığını ve hataların unutkanlıktan kaynaklandığını söyledi.

20 Temmuz Hakkari Çukurca'da birliğe sızmaya çalışan teröristler 6 askeri şehit etti. Van Gürpınar'da da bir asker şehit oldu.

21 Temmuz Maliye Bakanlığı tarafından BP'ye 2003 yılı Mart ayında verilen 478 milyar TL'lik vergi cezası mahkeme tarafından reddedildi.

22 Temmuz İMKB 100 endeksi tarihinde ilk kez 60 bin seviyesinin üzerine çıktı.

23 Temmuz Tayin ve terfilerin görüşüleceği 1-4 Ağustos tarihleri arasında toplanacak Yüksek Askeri Şura öncesi İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi, Balyoz Darbe Planı davasında 25'i muvazzaf general 102 kişi için yakalama kararı verdi.

24 Temmuz Zonguldak Ereğli'de tersane iskelesinin çökmesi sonucu 4 işçi hatayını kaybetti.

25 Temmuz Hakkında yakalama kararı verilen 102 sanıktan emekli Org. Çetin Doğan, İstanbul'da bulunan mahkemeye ifade vermek için geldiği havaalanında gözaltına alınarak İstanbul'a polis nezaretinde getirildi.

26 Temmuz Hatay'da polis aracına otomatik tüfeklerle ateş açan teröristler 4 polisi şehit etti, yaklanan 3 şüpheliyi halk linç etmek istedi.

27 Temmuz Şehit edilen 4 polis için düzenlenen törene, İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Emniyet Genel Müdürü, 4 Vali ile Balyoz Davasından aranan 6'ncı Kolordu Komutanı Korgeneral Nejat Berk katıldı.

28 Temmuz Pakistan'da iç hat seferi yapan yolcu uçağı içindeki 152 yolcu ve mürettebatla İslamabad'da düştü, 152 yolcu ve mürettebat öldü.

29 Temmuz Hatay'ın Dört Yol İlçesi'nde çıkan olayların ardından kente gelmek isteyen BDP'lilere Valilik kararıyla izin verilmedi.

30 Temmuz SPK haklarında işlem yasağı getirilen tüm gerçek ve tüzel kişilerin yasaklarının 1 Ekim'den itibaren kaldırıldığını açıkladı. Şirketlere borsadan çıkma izni verildi.

31 Temmuz Avrupa Atletizm Şampiyonası'nda Nevin Yanıt 100 metre engellide Türkiye tarihinin ilk altın madalyasını kazandı.